

Enric Morera, cap de llista de Compromís a les Corts, aixeca el dit polze mentre darrere seu Mònica Oltra, també diputada, abraça els primers quatre membres de la candidatura municipal de València, tres dels quals han estat escollits regidors.

País Valencià, capital València

El resultat descomunal de Compromís a la ciutat de València ha catapultat la coalició no sols al consistori municipal, sinó també a les Corts. És la primera volta que una formació progressista no adscrita a partits estatals accedeix a la cambra valenciana. Cap enquesta no ho havia previst i ben pocs esperaven que, per primera vegada, la capital esdevindria espill del país.

Era com travessar a peu les muntanyes Rocalloses, era una llosa enorme. El Bloc Nacionalista Valencià sempre havia obtingut uns resultats electorals molt minsos al cap i casal. Tant feia de quina convocatòria es tractara: a les municipals, a les autonòmiques, a les estatals i a les europees, l'entrebanc sempre hi era: un 0,9%, un 2,6%, un 1,5%, un 1,7%, un 2,8%, un 1,3%, un 2,3%, un 1,6%, un 0,9%, un 1%, un altre 1%, un 0,9%, un 0,5%, un 3,9%, un 1,3%, un 3,3%, un 2,1%, un 3,3%, un 2,6%, un 1%, un 0,7%, un 0,8%, un 0,5%... I, de sobte, un 9,6% i un 9,2%, als comicis autonòmics i municipals d'enguany. Al Compromís pel País Valencià del 2007, amb Esquerra Unida, la coalició no va anar més enllà del 7,7% dels vots.

Ni l'abstenció va disparar-se –fou del 31%, habitual en aquestes eleccions– ni va ensorrar-se Esquerra Unida, que va créixer a totes dues urnes i va superar el 7%. De desfeta socialista, sí que n'hi va haver, però també n'hi havia hagut l'any 1995 –els del puny i la rosa van reunir el 24% de les paperetes, poc més del 21% actual–, i aleshores la UPV-Bloc, com

es deia, ni tan sols va arribar a l'1% dels vots emesos. Què va passar, doncs?

Primer de tot, que els 36.714 vots de l'urna autonòmica han repercutit com un coet al conjunt del país. Com que a València vota un de cada sis ciutadans, això ha esvaït qualsevol dubte sobre l'entrada o no a les Corts, la barrera d'accés de la qual –el 5% autonòmic– és la més elevada de tot l'estat espanyol.

En segon lloc, els 35.881 sufragis de l'urna municipal els han atorgat 3 dels 33 regidors. De la represa democràtica ençà, cap força progressista que no fora el PSPV-PSOE o Esquerra Unida –Partit Comunista inclòs–, no havia aconseguit fer-se un espai al consistori.

En tercer lloc, la propulsió de la llista del Bloc no hauria estat igual sense la integració de destacades figures procedents d'Esquerra Unida –del corrent Esquerra i País i del PCPV mateix–, organitzades al voltant d'Iniciativa del Poble Valencià, formació escindida d'EUPV l'octubre del 2007 i no dependent de cap estructura jeràrquica estatal. La comunitat del “valencianisme progressista” i de l’“ecosocialisme” ha permès de situar al

EL TEMPS

Els diputats de Compromís que han obtingut escó a les Corts celebren els resultats als carrers del cap i casal, durant la nit electoral. D'esquerra a dreta, Mireia Molla –diputada per Alacant–, Josep Maria Paliella –per Castelló– i Mònica Oltra, Juan Ponce, Enric Morera i Fran Ferrí, diputats per València.

capdavant de la llista local Joan Ribó i Mònica Oltra al número dos de la candidatura a les Corts per la circumscripció de València. El grau de coneixença de tots dos és notable –tenint en compte que es tracta d'una força no majoritària– i ha possibilitat de multiplicar, i de quina manera, els resultats que el Bloc havia obtingut tot sol el 2003: els 140.000 vots locals i els 115.000 autonòmics d'ara fa vuit anys s'han transformat en 181.000 paperetes municipals i 176.000 d'autonòmiques. Per primera vegada a la història, els nacionalistes valencians han aconseguit de fidelitzar a l'urna de color salmó els suports de l'urna blanca.

Lluís Miquel Campos, secretari de comunicació de l'executiva nacional del Bloc i responsable de la campanya de la Coalició Compromís –integrada pel Bloc, Iniciativa i Esquerra Ecologista–, explica el gran resultat per “la mobilització que la darrera setmana va impulsar el moviment del 15M per tal de trencar l'*statu quo*, sense la qual hauríem patit per a accedir a les Corts”. Les previsions de Campos indicaven una baixada socialista al nivell d'unes europees –uns 19 vots de cada 100, sobre cens–, cosa que *alliberava* 180.000 vots. Un segment de persones “que no pensaven votar el PP

però que alhora tampoc no deien que s'abstindrien, eren indecisos”. Aquesta classe d'elector, sobretot a les àrees urbanes de la circumscripció provincial de València, va decantar-se molt majoritàriament per Compromís a darrera hora. “Només així s'explica que haguem entrat amb força a València, que doblem els regidors a Torrent i que penetrem a poblacions com Aldaia, Xirivella i Quart de Poblet”, raona Lluís Miquel Campos, que no qüestionava la presència d'Esquerra Unida a la cambra valenciana: “Als 75.000 vots de les estatals, calia sumar-hi un 3% o 4% de vots del PSOE, cosa que els deixava en 120.000 sufragis”, una xifra suficient sobre una participació del 65% o del 66%, que era la que es preveia. A la fi, aquesta va pujar fins als volts del 70%, i Compromís, que tenia *assegurats* uns 110.000 vots, es va enfilars als 175.000. “De cada deu votants mobilitzats *in extremis*, van fer-nos confiança vuit, per només dos a Esquerra Unida”, diu Campos, que “detectava un transvasament del PSOE cap a nosaltres la darrera setmana, però no em pensava que de manera tan acusada”.

“La crisi els ha fet molt de mal”, continua Campos, que també reconeix “l'efecte positiu que ha tingut la sensa-

ció que el PP guanyaria les eleccions”. “Davant unes eleccions perdudes, n'hi ha que s'estimen més un vot que sap que farà més soroll i que no acotará el cap davant Camps, com es demostra un cop passades les eleccions, quan el PSOE sempre s'ha afanyat a negociar el consell d'administració de RTVV, o el de les caixes, per comptes de plantar-hi cara. Van jugar-s'ho tot a *Gürtel* tot just ara que la gent creu que tots els polítics són idèntics.”

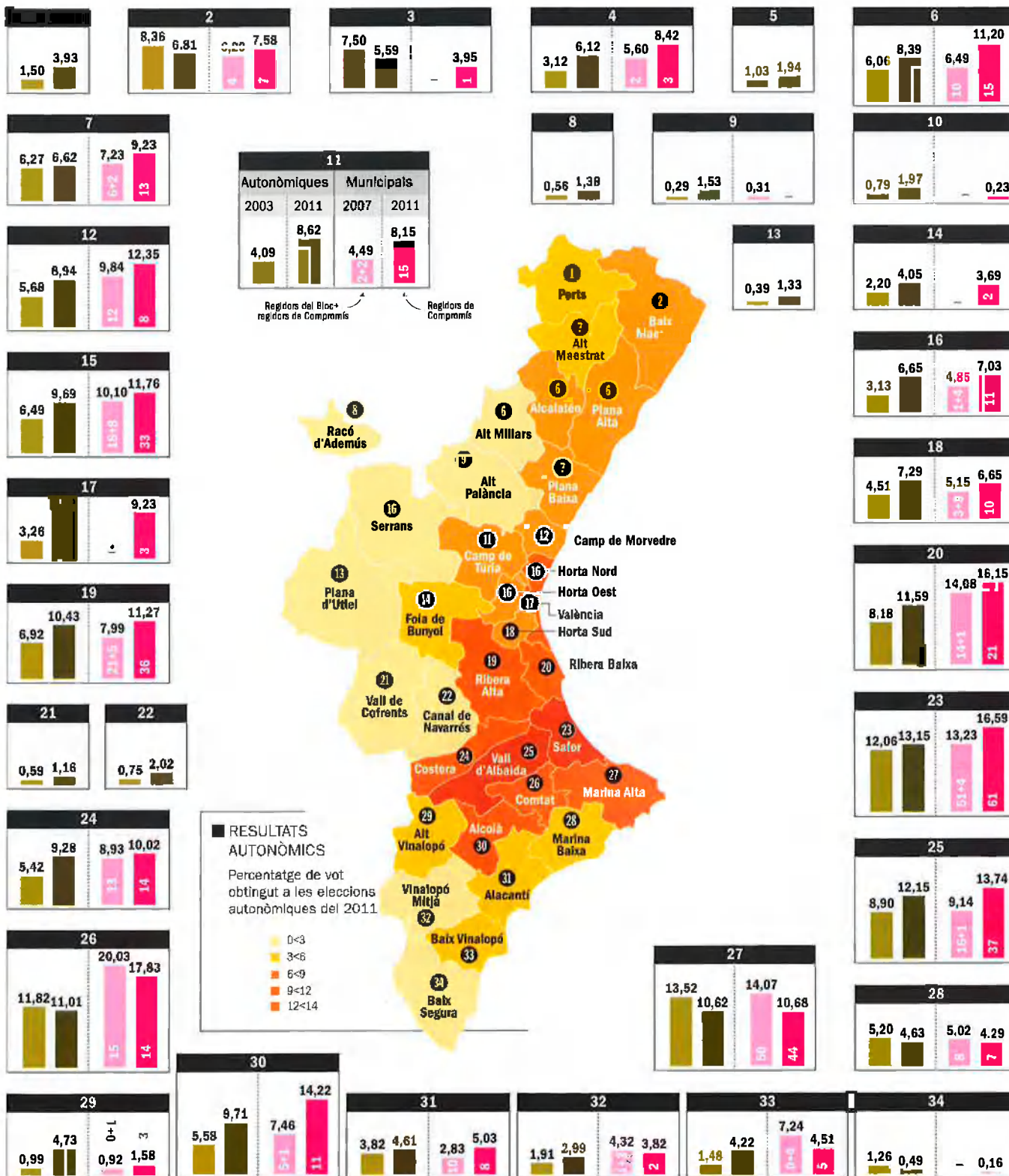
Objectiu 2012. Pasqual Mollà, ideòleg del corrent Esquerra i País ara constituït com a Iniciativa, es felicita pel resultat de les eleccions i també afirma que “ens ha anat més bé que no ens esperàvem; gairebé entren ganes de plorar”. Mollà tenia clar que “per a entrar a les Corts, calia un bon resultat a València”, però alhora posa l'accent en la presència “bastant homogènia a tot el territori”. L'únic però que hi posa és “la província d'Alacant, per culpa de les dificultats d'identificació que arrossega; hi he arribat a sentir com alguns ens acusaven de voler imposar-los la llengua i de prohibir-los de parlar en castellà”, comenta Mollà, nascut a Elx, on resideix.

Segons Mollà, EUPV, la seua antiga formació, “no ha crescut tant com nosaltres pel fet de ser considerada com a part de l'*establishment*. Comparteix les formes clàssiques de fer política dels dos partits majoritaris, s'han refugiat a la marca per comptes de trencar les dinàmiques que imperen a l'administració”. Amb tot, Mollà opina que les paperetes de Compromís provenen “de desencantats del PSOE i de nous electors, sobretot, però també de votants del PP del 2007 que es negaven a donar suport als socialistes”, i afegeix que “el nostre resultat encara podia haver estat més bo si alguns no hagueren votat Esquerra Unida pensant-se que era Compromís”, motiu pel qual creu que “una setmana més de campanya i ens desbordem”.

Sobre el camí que les tres formacions que componen Compromís han de prendre ara, Mollà té claríssim que cal aprofundir-ne la relació, encara més si atensem que, amb els resultats de la circumscripció de València, als propers comicis estatals ben bé podrien anotar-se un o dos diputats al Congrés, una fita absolutament vetada fins ara al naciona-

El salt de Compromís

Des del 1999, que el Bloc presumia d'una base municipal sòlida. En canvi, no havien estat capaços de fidelitzar una part d'aquell electorat a l'urna autonòmica, motiu pel qual aquell any i també el 2003 van quedar a un pas d'accedir a les Corts. Enguany, l'acord amb Iniciativa del Poble Valencià i Esquerra Ecologista els ha proporcionat un resultat espectacular no sols a les eleccions locals, sinó també a les valencianes. Al següent mapa es percep la incidència de Compromís (Bioc-iniciativa-Esquerra Ecologista) a les comarques del país i a València en concret.

*El Bloc va integrar-se a la llista municipal del PSPV-PSOE.

Font: Anxiu Històric Electoral de la Generalitat Valenciana // Gràfic: V.Prieto

EL TEMPS

Joan Ribó reparteix un refresc anomenat Vitamina Compromís pels carrers de València. La lluita pel vot jove i verd l'ha dut al consistori, no sols a ell, sinó també dos regidors més.

lisme valencià. “Entre diferents sempre hi pot haver dissensions –explica–, però decebrem molta gent si no som capaços de posar-nos d’acord i de brandar un projecte engrescador.” La relació d’Iniciativa amb Equo –la plataforma liderada per l’ex-president de Greenpeace Juan López de Uralde que pretén aixoplugar totes les formacions de caire ecologista de l’estat espanyol, i també les progressistes minoritàries– no ha de ser un obstacle perquè la coalició valenciana es repetesca. “No ho hem analitzat encara, però hi ha moltes fórmules possibles. De segur que trobarem la més correcta –observa–, sobretot perquè fins ara sempre l’hem trobada i perquè hem treballat amb una sintonia enorme.”

Els acords estratègics del Bloc amb CiU –fefaents a les eleccions europees, quan Iniciativa i els nacionalistes van

separats– tampoc no han de ser un handicap, segons Mollà. A parer seu, “és millor que cada partit continue funcionant amb la seua dinàmica habitual i que respectem els processos biològics, que després ja confluirem”. Algunes veus nacionalistes reclamen de posar fi a l’aliança Bloc-CiU i de federar-se amb Iniciativa, un aspecte que no neguiteja Pasqual Mollà: “Vivim moments d’ebullició, tothom diu moltes coses i només sé que qüestions que semblaven impossibles, ara ja no ho semblen tant.”

Lluís Miquel Campos dona per fet que hi haurà entesa al Congrés i té coll avall l’obtenció del diputat a Madrid. “L’esperit general no canviarà gaire, d’ací a les eleccions, però una cosa tenim clara al Bloc: el candidat no haurà de ser sotmès a cap disciplina de partit, sinó que més aviat haurà de tenir perfil independent.”

L’any 2000, el Bloc ja va posar en pràctica aquesta via, tot presentant Joan Francesc Mira al Congrés i Ferran Torrent al Senat. Les possibilitats d’èxit són ara molt més elevades.

Els damnificats. La sagnia de vots del PSPV-PSOE i l’ascens paral·lel de Compromís no preocupa gens ni mica la direcció dels socialistes valencians. Entenen que hi ha molt de “vot cedit” que retornarà a les seues arques només que la crisi econòmica afluïxe o que hi haja la percepció que un canvi al govern de la Generalitat és possible.

“L’èxit de Compromís és un miratge”, apunta una font que s’alegra “per la continuïtat de Mireia [Mollà] i Mònica [Oltra] a les Corts” i perquè “és molt més interessant que els hagen votat a ells que no que es quedaren a casa”. En destaquen la campanya però, per damunt d’això, “la tria de Joan Ribó com a cap de cartell a València, sense el qual no haurien superat el 4% al país; és un molt bon candidat, amb molta presència i tan llest com intel·ligent”. Segons aquest dirigent, “ens ha pispat milers de vots que el 2007 va recollir Carme Alborch pel seu perfil esquerranós i que ara [amb el molt menys conegut Joan Calabuig com a alcaldable] no hem estat capaços de retenir”.

Entre els responsables de la creixuda de Compromís també assenyalen, no faltaria si no, Mònica Oltra. “Ha sabut construir un personatge”, admeten. “Ángel Luna [portaveu parlamentari del PSPV-PSOE a la passada legislatura] deia les mateixes coses que ella, però sense les samarretes, i ja sabem com influeixen avui dia els mitjans de comunicació”. En tot cas, diu aquesta persona, “no tinc gens clar que la relació al si de Compromís continuarà essent tan bona els quatre anys pròxims. Podríem assistir a una mena de bluf, com també va ser-ho Esquerra Republicana de Catalunya a la dècada passada”.

Quan aquesta font sent a dir que “la principal errada del PSPV ha estat centrar massa el discurs en la denúncia de la corrupció”, de seguida es demana “com és possible que alhora els mateixos analistes expliquen l’increment de Compromís a partir de la denúncia constant de la corrupció que han fet els seus membres”.

I les enquestes? Les prediccions demoscòpiques l'han errada de ple. Tret d'una del diari *Publico* que anunciava l'entrada –pels pèls– de Compromís, la resta deixaven el trident Morera-Oltra-Ribó fora de les Corts i del consistori valencià. La més severa, la del CIS, publicada a l'inici de la campanya electoral i elaborada sobre una mostra de 1.200 entrevistes personalitzades. La coalició se situava al 2,7%, i en realitat s'ha enlairat fins al 7,1%.

Anselm Bodoque, polític expert en comportament electoral, ho explica pel “baix nivell de record de vot que caracteritza les formacions petites, cosa que les menysté”, un fet que s'agreuja ara, “que era la primera ocasió en què Compromís es presentava amb la composició actual”. Hi havia la percepció que EUPV es beneficiaria més del desgast socialista i no ha passat: de fet, algun sondatge preveia que aquesta formació se situaria més enllà del 7%, i finalment s'ha quedat per sota del 6%. Bodoque no hi veu mala fe i pensa que “molts dels mateixos votants de Compromís no tenen clar si es tracta d'un partit o de diversos coalitzats”. Siga com siga, retreu els enquestadors del CIS que “no capiren el fet que la campanya de Compromís era la més bona de totes, feta de manera horitzontal i amb una imatge nítida, tot al contrari que la d'Esquerra Unida”. “No crec que tornen a infravalorar tant com ara la marca Compromís”, rebla Bodoque sobre els entrevistadors.

Joan Hernández, professor de ciència política i expert en demoscòpia, confirma que “les enquestes mai no tracten gens bé els petits”. Fet i fet, troba que “les úniques ben fiables són les del CIS, i mireu què ha succeït”. La badada en el cas de Compromís pot haver estat, a parer seu, “no haver tingut en compte el pes del vot municipal del Bloc, que és molt gran, i enguany, a més, la cara tan coneguda que era Joan Ribó”. Més del 5% el volia com a alcalde, segons el CIS, però no comptava com a possible edil. Hernández para atenció en la importància de distribuir bé “a la cuina” el vot indecís, “que ara representava més del 20%” i que “havia d'atendre el fet que el vot útil enguany era inútil”.

Sobretot a la ciutat València.

Víctor Maceda

“No ens volien fora de les Corts, sinó fora del planeta”

Mònica Oltra, número dos a les Corts per la circumscripció de València i cara visible de Compromís, explica els seus sentiments després de l'èxit de la coalició. “El vot a les majories no és cap garantia de canvi”, diu.

Què vàreu sentir la nit electoral del 22 de maig?

—En primer lloc, moltíssima emoció, a continuació una gran alegria i, a la fi, una immensa satisfacció. Encara m'aborrone, quan hi pense. Tret de l'enquesta de *Publico*, totes ens deixaven fora de les Corts. Després de quatre anys i

dues setmanes de campanya electoral, la nostra gent ens demanava si era de veres que no hi entràvem. “Ens havies promès que series diputada”, em deien. Es que no hauria estat just, que no hi entràvem. Havíem treballat molt, però teníem molta por de la tanca del 5%. El 2015 ja no en tindrem tanta.

—El CIS us pronosticava un 2,7% dels vots i pràcticament heu aconseguit el 7,2%. Penseu malament?

—Hem anunciat que demanarem la compareixença del director del CIS a les Corts. Que la COPE ens donara un u i escaig, encara pots entendre-ho, però que ho faça el CIS, amb els diners de tothom... No sé què ha passat, potser no s'han adonat que la gent jove ja no s'informa com abans. El cas és que aquella enquesta, just a punt d'iniciar-se la campanya oficialment, ens va ferir especialment. Vam tardar una setmana a reaccionar: fins després de l'acte central, que no vam recuperar l'autoestima. És una pena, perquè se suposa que les enquestes han de descriure la realitat, no mirar d'incidir-hi.